

Versajski poredak i Hrvatska u prvoj Jugoslaviji

1. Kao posljedica dugog boravka vojnika u blatu, vodi i ne higijenskim uvjetima, dok su se borili u Velikom ratu pojavila se bolest
 - a) rogovska noga
 - b) rogovska ruka
 - c) rogovsko stopalo
 - d) rogovska šaka
2. Rogovska stopala su izazvana:
 - a) dugotrajnom nesanicom
 - b) gljivičnim infekcijama
 - c) lošom prehranom
3. Gdje su mogli završiti vojnici koji nisu poštivali zapovijed o trljanju stopala u prisustvu svjedoka?
 - a) na civilnom sudu
 - b) na vojnom sudu
 - c) u mirnom lječilištu
4. Prvi svjetski rat nazivan je i
 - a) Divovski rat
 - b) Jumbo rat
 - c) Ogromni rat
 - d) Veliki rat
5. Što nije bilo novo oružje u Velikom ratu?
 - a) bojni otrov
 - b) borbeni zrakoplov
 - c) tenk
 - d) top
6. Što nije bio razlog umiranja vojnika i nakon završetka rata?
 - a) bolesti dobivene u rovu
 - b) posljedice ranjavanja
 - c) trovanje hranom
7. Vojnici su se u razbolijevali zbog dugog boravka u naplavljenim:
 - a) močvarama
 - b) rogovima
 - c) šumama
 - d) tamnicama
8. U kakvoj dobi su bili muškarci koji su stradali u Prvom svjetskom ratu?
 - a) adolescentskoj
 - b) dječjoj
 - c) reproduktivnoj
 - d) staračkoj
9. Koliko je ljudi, osobito djece, umrlo od pothranjenosti?
 - a) stotine
 - b) tisuće
 - c) milijuni
10. Koja zarazna bolest je u Velikom ratu odnijela oko 4 milijuna života?
 - a) kolera
 - b) kuga
 - c) tifus
11. Kada se pojavila **pandemija**?
 - a) na početku Prvog svjetskog rata
 - b) prije Prvog svjetskog rata
 - c) potkraj Prvog svjetskog rata
12. Što je **pandemija**?
 - a) cijepljenje stanovništva
 - b) nestanak zarazne bolesti
 - c) širenje zarazne bolesti
13. Pred kraj rata izbila je pandemija
 - a) francuske gripe
 - b) portugalske gripe
 - c) španjolske gripe
14. Tijekom rata iz Istre su iseljavali:
 - a) Austrijanci
 - b) Nijemci
 - c) Slovenci
 - d) Talijani
15. Nakon rata iz Grčke je iselilo 500 000
 - a) Bugara
 - b) Grka
 - c) Turaka
16. Nakon rata iz Turske je iselilo oko **milijun**
 - a) Bugara
 - b) Grka
 - c) Turaka
17. Tko je nakon rata iseljavao iz područja koja su pripala Poljskoj?
 - a) Mađari
 - b) Nijemci
 - c) Tataari
18. Najviše poginulih imala je:
 - a) Francuska
 - b) Njemačka
 - c) Rusija
 - d) SAD
19. Najviše ranjenih imala je:
 - a) Francuska
 - b) Njemačka
 - c) Rusija
 - d) SAD
20. Najviše zarobljenih i nestalih imala je:
 - a) Francuska
 - b) Njemačka
 - c) Rusija
 - d) SAD
21. Koliko milijuna ljudi je prema većini procjena umrlo od španjolske gripe?
 - a) 20
 - b) 50
 - c) 100
 - d) 200
22. Kolika je bila smrtnost pandemije?
 - a) 10 do 20%
 - b) 20 do 30%
 - c) 30 do 40%
 - d) 40 do 50%
23. Gdje je od španjolske gripe umrlo čak 17 milijuna ljudi?
 - a) u Indiji
 - b) u Japanu
 - c) u Kini
24. Čak 90% zarobljenih i 30% umrlih muškaraca bilo je na:
 - a) Azorima
 - b) Balearima
 - c) Istočnom Timoru
 - d) Zapadnoj Samoi
25. Koliko se vojnika borilo u ratu?
 - a) 50 milijuna
 - b) 60 milijuna
 - c) 70 milijuna
 - d) 80 milijuna
26. Što nije bilo problem, **gospodarski** gledano, za 70 milijuna vojnika?
 - a) osigurati hranu
 - b) osigurati odjeću i obuću
 - c) osigurati oružje i streljivo
 - d) osigurati ratni moral
27. Tijekom Prvog svj. rata industrija u zaraćenim državama je prešla na:
 - a) laku industriju
 - b) obojenu metalurgiju
 - c) ratnu proizvodnju
28. Što je rat duže trajao financijski je bio sve
 - a) beznačajniji i beznačajniji
 - b) izdržljiviji i izdržljiviji
 - c) lakši i lakši
 - d) teži i teži
29. Koja država nije bila financijski potpuno iscrpljena na kraju rata?
 - a) Austro-Ugarska
 - b) Njemačka
 - c) SAD
 - d) UK
30. Na prostoru koje države se u Prvom svjetskom ratu nisu vodile borbe?
 - a) Austro-Ugarske
 - b) Francuske
 - c) Italije
 - d) SAD-a
31. SAD su nakon završetka rata postale
 - a) država s najviše poginulih
 - b) najveći svjetski izvoznik zlata
 - c) vodeća gospodarska sila svijeta
32. Povratak s ratne na mirnodopsku proizvodnju bio je:
 - a) izuzetno lagan
 - b) izuzetno težak
 - c) lagan
 - d) težak
33. Tko nakon rata nije mogao naći posao nakon povratka u svoju državu?
 - a) djeca
 - b) muškarci
 - c) žene
34. Vrijednost novca nakon rata je...
 - a) ostala ista
 - b) znatno padala
 - c) znatno rasla
35. Pad vrijednosti novca nazivamo:
 - a) deflacija
 - b) inflacija
 - c) slom
36. Dvije države najjače pogođene poslijeratnom gospodarskom krizom su:
 - a) Belgiju
 - b) Francusku
 - c) Italiju
 - d) Njemačku
37. Nakon sklapanja mira velike dijelove teritorija izgubila je:
 - a) Francuska
 - b) Njemačka
 - c) Poljska
 - d) UK
38. Rusko Carstvo je prestalo postojati
 - a) 1917.
 - b) 1918.
 - c) 1919.
39. **Prva komunistička** država svijeta je:
 - a) Belgija
 - b) Francuska
 - c) Portugal
 - d) Rusija
40. Koliko **revolucija** je izbio u Ruskom Carstvu tijekom 1917. godine?
 - a) 1
 - b) 2
 - c) 3
 - d) 4
41. U sastavu kojeg carstva su prije rata bile Estonija, Finska, Latvija i Litva?
 - a) Austrougarskog
 - b) Japanskog
 - c) Njemačkog
 - d) Ruskog
42. Koju državu su još u XVIII. stoljeću podijelile Habsburška Monarhija, Pruska i Rusija?
 - a) Češku
 - b) Poljsku
 - c) Slovačku
43. Što je Turska prestala biti 1923.?
 - a) banovina
 - b) kraljevstvo
 - c) republika
 - d) sultanat
42. Vođa revolucije u Turskoj zvao se:
 - a) Ali Kemal
 - b) Mustafa Kemal
 - c) Mehmed II.
 - d) Omer paša
44. Mustafa Kemal je u Turskoj provodio:
 - a) diktaturu
 - b) reforme
 - c) tiraniju
45. Turska je u vrijeme Mustafe Kemala
 - a) postala sekularna država
 - b) postala vjerska država
 - c) postala džamahirija

46. Nakon Prvog svjetskog rata u potpunosti je nestalo:
a) Austro-Ugarske c) Njemačke
b) Francuske d) SAD-a
47. Koliko je novih država nastalo na području Austro-Ugarske?
a) 1 b) 2 c) 3 d) 4
48. Ime Austrije neposredno nakon rata je:
a) Austrijska Monarhija
b) Republika Austrija
c) Republika Njemačka Austrija
49. Koja država je pretrpjela velike teritorijalne gubitke nakon rata?
a) Italija b) Mađarska c) Poljska
50. Kojoj državi je pripala Transilvanija?
a) Bugarskoj c) Rumunjskoj
b) Mađarskoj d) Srbiji
51. Na području koje su u Austro-Ugarskoj naseljavali Južni Slaveni, nastala je:
a) Država SHS b) Kraljevstvo SHS
c) Čehoslovačka d) Velika Ilirija
52. Kratica SHS u imenu Države SHS znači redom:
a) Hrvata, Slovenaca i Srba
b) Slovenaca, Hrvata i Srba
c) Srba, Hrvata i Slovenaca
53. Kojim jezikom se govori u Austriji?
a) austrijskim c) njemačkim
b) mađarskim d) slovenskim
54. Koju državu su nakon raspada Austro-Ugarske stvorili Česi i Slovaci?
a) Češki c) Slovačku
b) Čehoslovačku d) Transilvaniju
55. Kako se zvao habsburški car koji je vladao Austro-Ugarskom u trenutcima kad se ona raspala?
a) Ferdinand I. c) Franjo I.
b) Franjo Josip I. d) Karlo I.
56. U kojem dvorcu su živjeli i vladali carevi iz dinastije Habsburg?
a) Neuschwansteinu
b) Schönbrunnu
c) Versaillesu
- VERSAJSKI POREDAK**
57. Koja država je prema mirovnom ugovoru morala prihvatiti svu odgovornost za izbijanje Prvog svj. rata i u njemu učinjene štete?
a) Austrija c) Njemačka
b) Francuska d) Srbija
58. Prvi svjetski rat završio je:
a) bez pobjednika (neriješeno)
b) pobjedom Antante
c) pobjedom Trojnog saveza
59. Gdje je potpisan mirovni ugovor?
a) u Neuschwansteinu
b) u Schönbrunnu
c) u Versaillesu
60. Predsjednik SAD-a tijekom Prvog svjetskog rata bio je...
a) Abraham Lincoln
b) George Washington
c) Thomas Woodrow Wilson
61. Kome je T. W. Wilson podnio svoj program o uređenju svijeta?
a) Dumi b) Kongresu c) Saboru
62. Wilsonov program zvao se
a) 14 točaka b) 16 točaka c) 18 točaka
63. Wilson se u svom programu *zalaagao za prava...*
a) malih država c) velikih država
b) srednjih država d) jumbo država
64. Kakve mirovne ugovore je želio Wilson u svom programu?
a) pravedne za male države
b) pravedne za sve države
c) pravedne za velike države
65. U programu Četrnaest točaka Wilson je buduće sukobe želio riješiti
a) mirno b) prijetnjama c) ratom
66. Wilsona je "velikim idealistom" zvao
a) Josip Jelačić c) Stjepan Radić
b) Ljudevit Gaj d) Vladko Maček
67. Što je o tajnim ugovorima govorio u svom programu govori Wilson?
a) da ih ne smije biti
b) da se povremeno mogu sklapati
c) da se uvijek trebaju sklapati
68. Što je u Četrnaest točaka predloženo o naoružanju država?
a) povećati ga do maksimuma
b) smanjiti ga što je više moguće
c) zadržati ga na tadašnjoj razini
69. Za koje narode se tražila puna sloboda autonomnog razvoja?
a) narode Austro-Ugarske
b) narode Osmanskog Carstva
c) narode Ujedinjenog Kraljevstva
70. Wilson je u Četrnaest točaka predložio osnivanje:
a) Europske unije
b) Općeg društva naroda
c) Vijeća Europe
71. Wilsona se smatra prvim državnikom...
a) američkog stava b) europskog stava
c) svjetskog stava d) svog stava
72. Wilson je europski imperijalizam
a) obožava b) ignorirao c) kritizirao
74. Mirovni ugovor iz Versaillesa je
a) bio po volji država pobjednica
b) bio po volji poraženih država
c) svima bio po volji
75. Tko nije bio pozvan u Versailles?
a) pobjedničke države
b) poražene države
76. Wilson se protivio i novijim oblicima ekonomske prevlasti koji se nazivaju...
a) formalni imperijalizam
b) neformalni imperijalizam
c) potpuni imperijalizam
77. Thomas Woodrow Wilson je 1919. godine dobio Nobelovu nagradu za...
a) ekonomiju b) fiziku c) mir
78. Nobelovu nagradu Wilson je dobio zbog svog doprinosa u
a) osnivanju Lige naroda
b) ponižavanju Nijemaca
c) raspadu Austro-Ugarske
79. Mirovna konferencija nakon rata održavala se u:
a) Londonu b) Parizu c) Rimu
80. Glavnu riječ na mirovnoj konferenciji u Parizu imala su:
a) "velika četvorica"
b) "velika petorica"
c) "velika šestorica"
81. Kako se zvao predstavnik Francuske na Versajskoj konferenciji?
a) David Lloyd George
b) Georges Clemenceau
c) Thomas Woodrow Wilson
d) Vittorio Orlando
82. Kako se zvao predstavnik Italije na Versajskoj konferenciji?
a) David Lloyd George
b) Georges Clemenceau
c) Thomas Woodrow Wilson
d) Vittorio Orlando
83. Kako se zvao predstavnik SAD-a na Versajskoj konferenciji?
a) David Lloyd George
b) Georges Clemenceau
c) Thomas Woodrow Wilson
d) Vittorio Orlando
84. Kako se zvao predstavnik Velike Britanije na Versajskoj konferenciji?
a) David Lloyd George
b) Georges Clemenceau
c) Thomas Woodrow Wilson
d) Vittorio Orlando
85. Kakve su bile rasprave ma mirovnoj konferenciji u Versaillesu?
a) javne b) polujavne c) tajne
86. Koja država je željela strogo kazniti poražene države?
a) Francuska b) SAD c) UK
87. Koja država je željela umjerenoje kazniti poražene države?
a) Francuska b) SAD c) UK
88. Čije stajalište je pobijedilo i izazvalo veliko nezadovoljstvo u poraženim zemljama?
a) britansko b) francusko c) ničije

89. Do čega su kasnije dovele prestroge kazne za poražene države?
a) jačanja prijateljstva
b) novih sukoba
c) obnovljene suradnje
90. Koja europska zemlja pobjednica je bila nezadovoljna Vers. poretkom?
a) Francuska b) Italija c) UK
91. Koja azijska zemlja pobjednica je nezadovoljna Versajskim poretkom?
a) Japan b) Kina c) Vijetnam
92. **Revizija** znači
a) izmjena b) jačanje c) zadržavanje
93. Države koje su željele izmjenu versajskog poretka nazivamo ...
a) demokratskim državama
b) komunističkim državama
c) revizionističkim državama
94. Mirovni ugovor s Njemačkom potpisan je u dvorcu Versailles u
a) Bastiljskoj tvrđavi
b) Domu invalida
c) Dvorani ogledala
95. Mirovni sporazumi su potpisivani sa
a) svakom državnom zasebno
b) svim državama odjednom
96. Najznačajniji mirovni sporazum je s
a) Austrijom c) Njemačkom
b) Bugarskom d) Ugarskom
97. Glavnim i jedinim krivcem za rat proglašena je ...
a) Austrija c) Njemačka
b) Bugarska d) Ugarska
98. Njemačka je u Versaillesu bila
a) blago kažnjena
b) drastično kažnjena
c) umjereno kažnjena
99. Versajskim ugovorom Njemačkoj
a) nisu dirana europska područja
b) su oduzeta znatna područja
c) su darovana europska područja
100. Koje dvije pokrajine je Njemačka morala vratiti Francuskoj?
a) Alsace c) Lorraine
b) Bayern d) Saar
101. Koja oblast u Njemačkoj je morala biti demilitarizirana tj. bez vojske?
a) Brandenburška oblast
b) Kalinjingradska oblast
c) Rajnska oblast
102. Liga naroda je bila međunarodna
a) ekonomska organizacija
b) mirovna organizacija
c) vjerska organizacija
103. Tko nije u početku mogao biti član Lige (Društva) naroda?
a) poražene zemlje
b) sve zemlje
c) zemlje pobjednice
104. Zašto je Francuska željela što jače kazniti Njemačku?
a) jer su Nijemci bili druge vjere
b) jer se bojala Njemačke
c) jer je bila ljubomorna na njemačku kulturu
105. Francuska je željela imati granicu prema Njemačkoj na rijeci:
a) Dunavu b) Labi c) Rajni
106. Francuska je Njemačkoj željela nametnuti što teže ratne
a) demokracije c) markacije
b) korporacije d) reparacije
107. Po mišljenju Britanaca Njemačka je trebala štiti Europu od
a) Japana c) SAD
b) Poljske d) Sovjetske Rusije
108. Britanija je željela uništiti njemačko
a) društvo
b) gospodarstvo
c) kolonijalno carstvo
109. Japan je pozivan na mirovnu konferenciju kada se raspravljalo o...
a) Bliskom istoku
b) Dalekom istoku
c) Srednjem istoku
110. Predstavnik Japana na versajskoj konferenciji zvao se...
a) Hirohito
b) Isoroku Yamamoto
c) Makino Nobuaki
111. T. W. Wilson je u proklamaciji 23. travnja 1919. talijanskom narodu poručio da se odrekne posezanja prema
a) Puli b) Rijeci c) Zadru
112. Tko je zbog Wilsonove poruke privremeno otišao iz Versaillesa?
a) Clemenceau c) Nobuaki
b) George d) Orlando
113. Drugi naziv Lige naroda je...
a) Društvo naroda
b) Narodna skupština
c) Ujedinjeni narodi
114. Glavni cilj Lige naroda je
a) jačanje SAD-a
b) kažnjavanje Njemačke
c) očuvanje mira u svijetu
115. Liga naroda je tijekom 1920-ih
a) bila potpuno neuspješna
b) imala manje uspjeha
c) uspjela sve što je željela
116. Slabost Lige naroda bila je to što
a) je često vodila ratove
b) je imala previše vojnika
c) nije imala svoju vojsku
117. Na koji način, osim pregovorima, je Liga naroda rješavala probleme?
a) javnim ismijavanjem
b) gospodarskim sankcijama
c) vojnim intervencijama
118. Koje dvije države su bile članice Lige naroda samo kraće vrijeme?
a) Francuska c) SSSR
b) Njemačka d) V. Britanija
119. Koje 2 države su Ligi naroda dozvolile samo odluke u skladu s njihovim interesima?
a) Francuska c) SSSR
b) Njemačka d) V. Britanija
120. Koja država nikada nije postala članica Lige naroda?
a) Francuska c) SAD
b) Njemačka d) SSSR
121. Koja država u 1930-ima nije postajala sve agresivnija?
a) Italija c) Njemačka
b) Japan d) Švedska
122. Liga naroda je s vremenom postajala sve...
a) moćnija b) nemoćnija
123. Liga naroda je prestala postojati s početkom:
a) Drugog svjetskog rata
b) Prvog svjetskog rata
c) versajske mirovne konferencije
124. **Reparacija** je ..
a) novačenje vojnika
b) službena objava rata
c) ratna odšteta

HRVATSKE ZEMLJE U KRALJEVINI SHS

125. Kako se prema ustavu **nije** određivala država u koju su Hrvati ušli nakon raspada A-U?
a) demokratska c) parlamentarna
b) nasljedna d) ustavna
126. Službeni grb Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca bio je Dvoglavi
a) Bijeli Orao c) Crveni Orao
b) Crni Orao d) Žuti Orao
127. Koja boja nije postojala na zastavi Kraljevstva SHS?
a) crvena b) plava c) zelena
128. Kojim ugovorom su Italiji obećani dijelovi hrvatske obale Jadrana?
a) Londonskim c) Pariškim
b) Moskovskim d) Rimskim
129. Koje godine je to Italiji obećano?
a) 1914. b) 1915. c) 1916.
130. Kako je nazvano pitanje granice na istočnoj obali Jadrana?
a) Hrvatsko pitanje
b) Jadransko pitanje
c) Talijansko pitanje

131. Kako su Kraljevina Italija i Kraljevstvo SHS trebale riješiti pitanje granica?
a) međusobnim dogovorom
b) novim ratom
c) tijekom mirovne konferencije
132. Dogovor o granici Kraljevstva SHS i Kraljevine Italije postignut je:
a) 1920. b) 1925. c) 1930.
133. Dogovor o granici Kraljevstva SHS i Italije je postignut u gradiću...
a) Padovi b) Rapallu c) Veroni

134. Zaokruži točan dio tvrdnje o Rapalskom ugovoru.

- a) Rapalskim ugovorom **je – nije** riješeno pitanje granica između Kraljevstva SHS i Kraljevine Italije.
b) Rapalskim ugovorom Istra je pripala **Kraljevini Italiji – Kraljevstvu SHS**.
c) Rapalskim ugovorom Kastav i Krk su pripali **Italiji – Kraljevstvu SHS**.
d) Rapalskim ugovorom Kraljevini Italiji pripao je i grad **Šibenik – Zadar**.
e) Rapalskim ugovorom Italiji su pripali otoci **Brač i Hvar – Cres i Lošinj**.
f) Rapalskim ugovorom Italiji su pripali otoci **Lastovo i Palagruža – Vis i Korčula**. f) Rapalskim ugov. samostalnom državom proglašena je **Pula – Rijeka**.

135. Da – ne pitalice.

a) Je li Gabriele D'Annunzio bio hrvatski pjesnik?	Da – Ne	g) Je li Gabriele D'Annunzio bio idejni preteča talijanskog fašizma?	Da - Ne
b) Je li D'Annunzio organizirao borbu protiv iredentista?	Da - Ne	h) Jesu li iredentisti bili Hrvati?	Da - Ne
c) Je li Gabriele D'Annunzio na čelu iredentista umarširao u Rijeku?	Da - Ne	i) Jesu li iredentisti željeli teritorijalno širenje Italije?	Da – Ne
d) Je li Rijeka 1924. pripala Italiji?	Da – Ne	j) Jesu li na osvojenim područjima Talijani provodili talijanizaciju?	Da - Ne
e) Jesu li u Istri Talijani proglasili hrvatski jezik za službeni?	Da - Ne	k) Jesu li Talijani u Istri dopuštali održavanje nastave na hrvatskom?	Da - Ne
f) Je li položaj Hrvata u Istri nakon Rapalskog spor. bio ugodan?	Da – Ne	l) Jesu li ardit talijanski iredentisti?	Da- Ne

136. Upisivanjem odgovarajućeg slova i broja poveži ugovor/sporazum s onim što se na njega odnosi.

..... Rapalski ugovor	A – 1920.	1 – Rijeka pripala Kraljevini Italiji
..... Rimski sporazum	B – 1924.	2 – Rijeka proglašena samostalnom državom (grad-država)

137. Nadopuni rečenice o Gabrielu D'Annunziu. Gabriele D'Annunzio riječki Krajem XIX. i početkom XX. stoljeća bio je najpopularniji talijanski Kao jedan od vodećih ljudi pokreta prevodio je skupinu ardita (.....), paravojnu postrojbu s kojom je godine zauzeo i proglasio Talijansku upravu za

138. Što je iredentizam?

139. Od ponuđenih 5 dvije tvrdnje su točne. Promotri zemljovid u udžbeniku i zaokruži slova ispred točnih tvrdnji.

- a) Gradovi Gorica i Trst nisu ni prema Londonskom ugovoru ni prema Rapalskom ugovoru trebali pripasti Kraljevini Italiji.
b) Italija je nakon potpisivanja Rapalskog ugovora dobila sve što joj je obećano.
c) Londonskim ugovorom Italiji je trebao pripasti sav prostor između Zadra i Šibenika, uključujući i te gradove.
d) Londonskim ugovorom Italiji su obećani svi dijelovi Dalmacije koje je ona tražila.
e) I Londonskim i Rapalskim ugovorom Italija je dobila Istru, Cres, Lošinj, Lastovo i Palagružu te grad Zadar.

140. Prekriži otok koji nije pripao Italiji Rapalskim ugovorom. Cres Lastovo Lošinj Krk Palagruža

141. Zaokruži godinu kada je Rijeka priključena Kraljevini Italiji. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924.

142. Zaokruži na koji pravoslavni blagdan je izglasan prvi ustav Kraljevstva SHS. Đurđevdan Jovanjdan Savindan Vidovdan

143. Zaokruži godinu kada je Kraljevstvo SHS dobilo prvi ustav. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924.

144. Zaokruži koliko je glasova bilo potrebno za donošenje ustava. ¼ 1/3 ½ 2/3 3/3

145. Zaokruži ime parlamenta koji je bio u Beogradu. Državni zbor Hrvatski sabor Kongres Narodna skupština

146. Pročitaj s razumijevanjem tekst, uoči pogreške i prekriži ih (X) a potom iznad prekrižene riječi upiši odgovarajuću ispravnu riječ.

Vidovdanskim ustavom država je uređena kao centralizirana republika u kojoj je kralj dobio gotovo apsolutističke ovlasti. Hrvatska je po prvi puta u svojoj povijesti ostala bez bana i Vlade, tih tradicionalnih nositelja hrvatske državnosti. Istovremeno je država podijeljena na 33 županije, čije su granice izbrisale ranije nacionalne granice.

147. Točno – netočno.

a) Nova vlast je 5. prosinca 1918. organizirala proslavu ujedinjenja.	T	N
b) Proslava vezana uz ujedinjenje održavala se na Jelačićevom trgu u Zagrebu.	T	N
c) Na proslavi vezanoj uz ujedinjenje prema svim narodima se odnosilo dostojanstveno.	T	N
d) Nove su vlasti u sred Zagreba vrijeđale Hrvate.	T	N
e) Protiv takvog načina proslave prosvjedovali su domobrani iz dvije domobranske pukovnije.	T	N
f) Nove vlasti su usmeno upozorile domobranske prosvjednike, ali je sve završilo mirno.	T	N
g) Prilikom prosvjeda u Zagrebu je ubijeno 13, a ranjeno 17 prosvjednika.	T	N
h) Ubijene prosvjednike protiv takvog načina ujedinjenja nazivamo Listopadske žrtve.	T	N
i) Hrvati su u novoj državi mogli slobodno izraziti da su s nečim nezadovoljni.	T	N
j) Prva Jugoslavija (do 1941.) je bila demokratska država u kojoj su svi narodi bili ravnopravni.	T	N
k) U prvoj Jugoslaviji se premlačivalo, ubijalo i pucalo po protivnicima državnog režima.	T	N
l) U prvoj Jugoslaviji se nikada nije vršilo nasilje nad pjevačkim zborovima i vjerskim procesijama.	T	N

148. Pročitaj tekst, uoči pogreške ako ih ima i prekriži ih (X) a potom iznad prekrižene riječi upiši odgovarajuću ispravnu riječ.

U Kraljevstvu SHS djelovao je velik broj stranaka različitih ciljeva i opredjeljenja. Najveći dio njih bio je socijalnog karaktera, a samo je manji dio njih bio aktivan na čitavom državnom području. Vodeću ulogu imale su antirežimske stranke (Radikalna stranka i Demokratska stranka) koje su podržavale kraljevsko samovlašće i centralizam. Novonastalu državu vidjele su kao proširenu, odnosno Malu Srbiju, a Srbe, Hrvate i Slovence smatrali su pripadnicima različitih naroda.

149. Objasni što je politika **unitarizma**.

150. Zaokruži slova ispred **tri točne rečenice** o Komunističkoj partiji.

a) Komunistička partija djelovala je na području cijele države.	d) Komunistička partija prešla je na ilegalno djelovanje
b) Komunistička partija borila se za prava Crkve i vjernika.	e) Komunistička partija je bila 4. po broju zastupnika
c) Komunistička partija nikada nije bila zabranjena.	f) Komunističku partiju su podržavali kralj i veleposjednici.

151. Što znači kratica HPSS?

152. Tko je bio na čelu HPSS-a?

153. Je li HPSS podržavao ili se protivio stvaranju zajedničke države?

154. Je li HPSS podržavao ili se protivio centralizmu u državi?

155. Kakav je u početku bio odnos HPSS-a prema dinastiji Karađorđević?

156. Objasni zbog čega je HPSS često bio na udaru režima.

157. Na kojem mjestu je prema broju mandata HPSS bio nakon prvih parlamentarnih izbora?

158. Koliko je mandata HPSS osvojio na prvim parlamentarnim izborima?

159. Tko je bio predsjednik vlade Kraljevstva SHS od 1921. do 1926.?

160. Za što se deklarativno zalagao Nikola Pašić?

161. Kako je Nikola Pašić promatrao novonastalu državu?

162. Prekriži **netočan** dio tvrdnje.

a) Državni režim je vodio gospodarsku politiku u interesu Srbije – svih dijelova države .
b) Zamjena austrijskih kruna za jugoslavenski dinar smatra se gospodarskim poštenjem – gospodarskom pljačkom .
c) Austrijskim dinarima plaćalo se u Državi SHS – Kraljevini Srbiji .
d) Prilikom zamjene novčanica opljačkani su dijelovi nove države koji su prije bili u Austro-Ugarsko – Kraljevini Srbiji .
e) Realan odnos valuta bio je 2 dinara za jednu krunu – 2 krune za jedan dinar .
f) Prilikom zamjene novčanica mijenjalo se 4 dinara za jednu krunu – 4 krune za jedan dinar .
g) U novoj državi gospodarski zaostali dijelovi bili su Crna Gora i Srbija – Hrvatska i Slovenija .
h) U Kraljevstvu SHS zemlja je oduzimana siromašnim seljacima – veleposjednicima .
i) U Kraljevstvu SHS zemlja je dijeljena većinom Hrvatima – Srbima .
j) Dodjeljivanjem zemlje se je – nije mijenjala nacionalna struktura pojedinih krajeva.

163. Napiši točan datum donošenja Vidovdanskog ustava?

164. Kojim pismom je napisan Vidovdanski ustav?

165. Kakav je bio položaj kralja prema Vidovdanskom ustavu?

STJEPAN RADIĆ

166. Poveži pojam i objašnjenje tako da ispred objašnjenja upišeš slovo.

Đuro Basariček	A – atentator, član Radikalne stranke, ubojstva i ranjavanja članova HSS-a
Puniša Račić	B – dijabetes, teško zacjeljivanje rana, ranjen u Narodnoj skupštini
Stjepan Radić	C – predsjednik HSS-a nakon smrti Stjepana Radića
Svetozar Pribičević	D – unitarist koji je kasnije stupio u Seljačko-demokratsku koaliciju
Vlatko Maček	E – zastupnik HSS-a ubijen u Narodnoj skupštini u Beogradu

167. **Da – ne pitalice.**

a) Jesu li Antun i Stjepan bili braća?	Da	Ne
b) Jesu li Antun i Stjepan Radić osnovali Hrvatsku pučku seljačku stranku (HPSS)?	Da	Ne
c) Je li HPSS bila najmanje popularna stranka među Hrvatima?	Da	Ne
d) Je li HPSS vidio novu državu kao monarhiju?	Da	Ne
e) Je li Hrvatska pučka seljačka stranka promijenila ime u Hrvatska republikanska seljačka stranka?	Da	Ne
f) Je li HPSS promijenio ime 1923. godine?	Da	Ne
g) Je li HPSS na prvim izborima osvojio 50 mjesta?	Da	Ne
h) Je li nakon izbora Stjepan Radić nagovarao zastupnike HRSS-a da sudjeluju u radu skupštine?	Da	Ne
i) Naziva li se nesudjelovanje u radu parlamenta političkom apstinencijom?	Da	Ne
j) Je li razlog političkog apstiniranja HRSS-a bio povezan s težnjama za republikom?	Da	Ne
k) Jesu li HRSS i Stjepan Radić priznavali kralja Petra I. Karađorđevića i monarhiju?	Da	Ne

- l) Je li politika apstiniranja u političkom smislu bila dobra za Hrvate? Da Ne
lj) Je li apstiniranje zastupnika HRSS-a samo olakšalo srpskim zastupnicima donošenje odluka koje su željeli? Da Ne
m) Je li se svojim političkim programom HRSS prvenstveno obraćao seljacima? Da Ne

168. Čega su se Stjepan Radić i HRSS odrekli 1925. godine prilikom promjene politike? i
169. Zaokruži čega su se HRSS-ovi odrekli 1925. godine. *hrvatstva politike republikanstva seljaštva*
170. Zaokruži kraticu naziva Radićeve stranke nakon 1925. godine. *HPSS HRSS HSS SDK*
171. Zaokruži ministarstvo kojem je Stjepan Radić bio na čelu. *obrana prosvjeta unutrašnji poslovi trgovina*
172. Zaokruži od kad do kad je HSS bila stranka u vladi. *1923./1924. 1924./1925. 1925./1926. 1926./1927.*
173. Zaokruži ime vođe hrvatskih Srba. *Antun Radić Stjepan Radić Svetozar Pribićević Vladko Maček*
174. Zaokruži za što se počeo zalagati Pribićević u suradnji s Radićem. *centralizam federalizam unitarizam*
175. Zaokruži ime stranke kojoj je Svetozar Pribićević bio na čelu. *DS HPSS KPJ RNS SDS*
176. Zaokruži godinu kada je stvorena Seljačko-demokratska koalicija. *1925. 1926. 1927. 1928. 1929.*
177. Zaokruži kratice 2 stranke koje su stvorile Seljačko-demokratsku koaliciju. *DS HPSS KPJ RNS SDS*
178. Zaokruži životinju o kojoj je u svojoj najpoznatijoj izreci govorio Radić. *guska konj mačka pas patka*
179. Zaokruži osobu koju nije ubio nego je teško ranio Puniša Račić. *Đuro Basariček Pavle Radić Stjepan Radić*
180. Zaokruži planinu koja će se po Pribićeviću prije srušiti u more nego što će se Hrvati odreći svoga imena. *Biokovo Dinara Velebit*
181. Navedi dva pitanja kojima se Seljačko-demokratska koalicija osobito posvetila? 1. -
2. -

182. U kojem gradu je bio parlament Kraljevine SHS tj. Narodna skupština?
183. Kojeg datuma je Puniša Račić izvršio atentat na zastupnike HSS-a u Narodnoj skupštini?
184. Kojoj stranci je pripadao atentator Puniša Račić?
185. Navedi tri HSS-ovca koje je ranio Puniša Račić. , ...
186. Opiši kako je bio "kažnjen" Puniša Račić za počinjeni zločin.
187. Kada je umro Stjepan Radić i koliko mu je ljudi došlo na sahranu?
188. Tko je zamijenio Stjepana Radića na čelu Hrvatske seljačke stranke?

ŠESTOSIJEČANJSKA DIKTATURA

189. Zaokruži slovo ispred dvije točne tvrdnje.
a) Nakon atentata u Narodnoj skupštini stanje u državi bilo je mirno i stabilno.
b) Nakon atentata u Narodnoj skupštini Hrvatsku su potresale proturežimske demonstracije (prosvjedi).
c) Nakon atentata u Narodnoj skupštini su nastavili s radom u skupštini i tražili su njezino češće sazivanje.
d) Nakon atentata u Narodnoj skupštini kralj je proglasio da je posrednik između njega i naroda sada potrebniji nego prije.
e) Nakon atentata u Narodnoj skupštini kralj je raspustio Narodnu skupštinu i ukinuo Vidovdanski ustav.
190. **Nadopuni rečenice.** Proglas je objavljen 6. siječnja pa stoga i navedenu diktaturu nazivamo
diktatura. Smatrajući diktaturu rješenjem koje bi moglo otvoriti vrata, uvođenje diktature isprva
je i novi predsjednik HSS-a Vladko Međutim kraljeve su namjere bile potpuno
i brzo ukidanje diktature nije mu bilo ni na kraj pameti. Vladao je uredbama i, a diktatorska vlada koju je osobno
imenovao služila je za njihovo provođenje.
191. Što je prema riječima Vladka Mačeka bilo raskopčano nakon uvođenja diktature i što je time htio reći?
.....
192. Zaokruži točan ido tvrdnje.
a) Kraljevina SHS je promijenila ima u Kraljevina Jugoslavija **1928. – 1929.** godine.
b) Nacionalne simbole poput zastave, grba i himne **je – nije** bilo dozvoljeno koristiti.
c) Tijekom diktature svi narodi su smatrani **jednim narodima – zasebnim narodima.**
d) Tijekom diktature pripadnike različitih naroda se poticalo da se izjašnjavaju kao **Jugoslaveni – Srbi.**
e) Politika integralnog (cjelovitog) jugoslavenstva se **je – nije** provodila u školama.
193. Opiši podjelu Kraljevine Jugoslavije na banovine vodeći se s 6 glavnih pitanja za povjesničare (tko, što, kako, gdje, kada i ZAŠTO).
.....
.....
.....
.....
.....
194. Koje nacionalno ime se bez poteškoća smjelo koristiti u Kraljevini Jugoslaviji i za vrijeme Šestosiječanjske diktature?
195. Objasni jednom riječju strani pojam: a) hegemonija b) amputacija
196. Koji hrvatski gradovi bi prema srpskim planovima trebali predstavljati granicu Velike Srbije? - -
197. Opiši postupke Alberta Einsteina i Heinricha Manna.
.....
.....

198. Tko je bio Milan Šufflay?
199. Kako i kada je ubijen Milan Šufflay?
200. Tko je predvodio pravaše u ovo vrijeme?
201. Što su pravaši u ovo vrijeme zaključili o demokratskoj borbi za prava Hrvata?
202. Kakav su stav pravaši na čelu s Antom Pavelićem imali o ostanku u Jugoslaviji?
203. Na koji način se Ante Pavelić odlučio boriti protiv jugoslavenskog režima.
204. Zašto se Ante Pavelić odlučio na atentate, diverzantske akcije i oružanu borbu?

205. Što znači kratica UHRO?
206. Tko je i kada osnovao UHRO?
207. Objasni odnos talijanskih vlasti prema ustašama

BANOVINA HRVATSKA

208. Koje ime se za vrijeme diktature nije smjelo koristiti na hrvatskom državnom teritoriju?
209. Kakve su bile reakcije na uvođenje apsolutizma i diktature?
a) blage b) nije ih bilo c) žestoke
210. Koji kralj je uveo diktaturu?
a) Aleksandar I. b) Petar I. c) Petar II.
211. Kralj je pokušao ublažiti stanje donošenjem
a) novog imena države
b) novog nacrtu razvoja gospodarstva
c) novog ustava
212. Novi ustav donijet je
a) 1929. b) 1930. c) 1931.
213. Parlamentarizam je nakon uvođenja novog ustava bio
a) potpuni b) prividan c) stvaran
214. Novi ustav je nametnuo kralj pa takav ustav nazivamo nametnuti ili
a) dirigitani b) korigirani c) oktroirani
215. **Prikrivena** diktatura je trajala:
a) 1929. – 1931. c) 1931. – 1934.
b) 1930. – 1932. d) 1932. – 1935.
216. Koji dokument su potpisali članovi SDK tijekom 1932. godine?
a) Riječke punktacije
b) Splitske punktacije
c) Zagrebačke punktacije
217. Punkt znači
a) crta b) krivulja c) točka
218. Zagrebačke punktacije **nisu** bile protiv:
a) centralizacije države
b) federalizacije države
c) unitarizma
d) velikosrpske hegemonije
219. Tko se prvi potpisao na Zagrebačkim punktacijama?
a) Milan Šufflay b) Svetozra Pribićević
c) Veličko Kerin d) Vladko Maček
220. Kako je režim kaznio Vladka Mačeka zbog Zagrebačkih punktacija?
a) na prisilni rad
b) na smrtnu kaznu
c) na zatvorsku kaznu
221. Gdje su ustaše 1933. izveli neuspješan atentat na kralja Aleksandra I.?
a) u Osijeku c) u Vinkovcima
b) u Puli d) u Zagrebu
222. Čija organizacija je bio VMRO?
a) francuska c) makedonska
b) hrvatska d) srpska
223. Kralj Aleksandar I. ubijen je u francuskom gradu:
a) Lyonu b) Marseilleu c) Parizu
224. Atentator na kralja Aleksandra I. Karađorđevića bio je:
a) Branko Zverger c) Puniša Račić
b) Gavril Princip d) Veličko Kerin
225. Kralj Aleksandar I. je u atentatu u Marseilleu
a) neozlijeđen b) ranjen c) usmrćen
226. Tko je zalutalim metkom pogodio francuskog ministra vanjskih poslova Louisa Barthoua?
a) francuski policajac
b) jugoslavenski kralj
c) makedonski atentator
227. U kojoj državi u to vrijeme nije bilo ustaških logora za obuku?
a) Italiji b) Mađarskoj c) Turskoj
228. Koga je zbog pritiska međunarodne zajednice dao uhititi Benito Mussolini?
a) Kerina b) Pavelića c) Radića
229. U Mađarskoj je bio ustaški logor u:
a) Atila-pustzi
b) Janka-pushti
c) Lajos-pustzi
230. Kako se zvao maloljetni kraljev sin?
a) Aleksandar b) Pavle c) Petar
231. Tko je umjesto maloljetnog kraljevog nasljednika preuzeo vlast?
a) Namjesništvo b) Odbor c) Sabor
232. Knez na čelu Namjesništva zvao se
a) Pavle b) Petar c) Vladko
233. Tko je nakon izbora 1935. bio na čelu vlade Jugoslavije?
a) Milan Stojadinović
b) Nikola Pašić
c) Petar Živković
234. Kako se odnosio Milan Stojadinović prema rješenju hrvatskog pitanja?
a) bio je ravnodušan
b) protivio se dogovoru s Hrvatima
c) želio je dogovor s Hrvatima
235. Milan Stojadinović je u vanjskoj politici sve više surađivao s:
a) Francuskom c) SAD-om
b) Njemačkom d) SSSR-om
236. Kako se zvao novi predsjednik vlade nakon što je knez Pavle smijenio Stojadinovića?
a) Dragiša Cvetković
b) Ivan Šubašić
c) Vladko Maček
237. Koji sporazum je potpisan 26.8.1939.?
a) Cvetković - Maček
b) Stojadinović - Maček
c) Šubašić-Maček
238. Što je stvoreno sporazumom Cvetković – Maček?
a) Banovina Hrvatska
b) Država SHS
c) Nezavisna Država Hrvatska
239. Banovina Hrvatska je trebala imati autonomiju (samoupravu) u većini:
a) unutrašnjih poslova
b) vanjskih poslova
c) vojnih poslova
240. Koju prijašnju banovinu nije obuhvatio teritorij Banovine Hrvatske?
a) Dravsku banovinu
b) Primorsku banovinu
c) Savsku banovinu
241. Što su po pitanju nastanka Banovine Hrvatske mislili srpski političari?
a) Hrvatima treba dati još više
b) Hrvatima je dano koliko treba
c) Hrvati su dobili previše

242. Zašto se o Sporazumu Cvetković-Maček nije glasovalo u Narodnoj skupštini?
a) zbog straha od odbijanja sporazuma
b) zbog straha od rata koji je dolazio
c) zbog straha od Velike Britanije

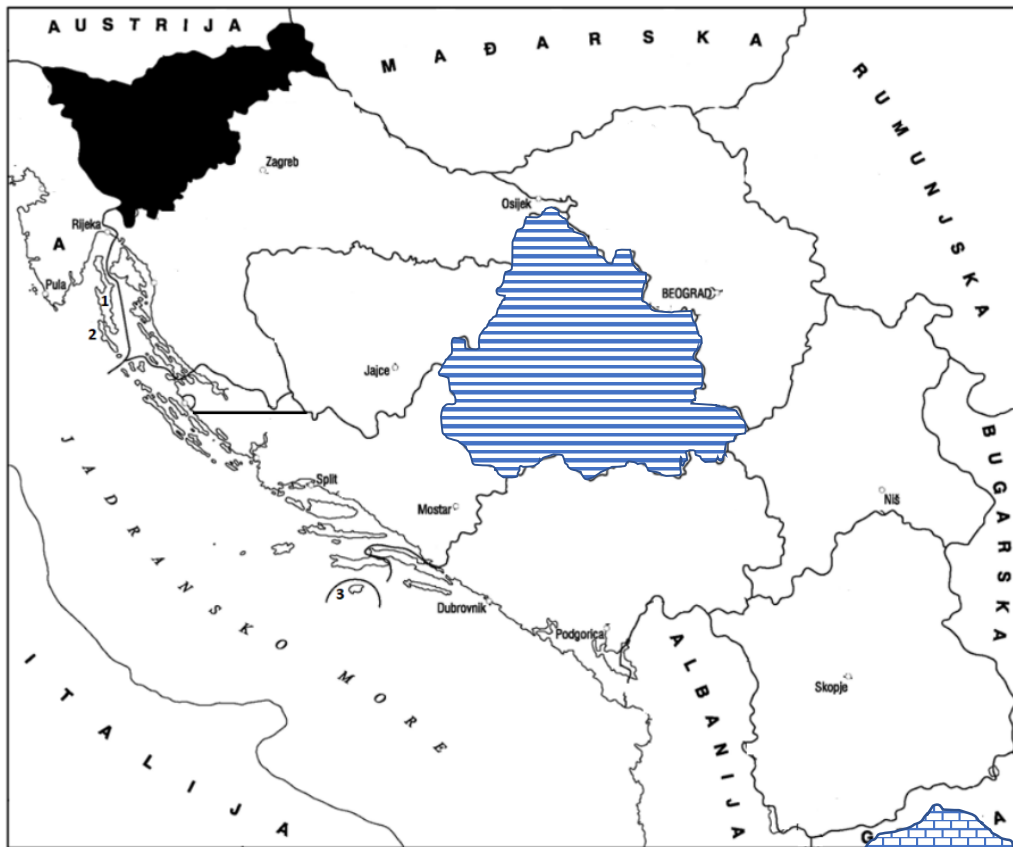
243. Tko je među Hrvatima bio najveći neprijatelj Sporazuma Cvetković-Maček?
a) domobrani b) komunisti c) ustaše

244. Zašto su ustaše bili protivnici Sporazuma?
a) mislili su da će se proširiti Srbija
b) mislili su da će se učvrstiti Jugoslavija
c) nisu željeli povratak bana i Sabora

245. Koji rat je započeo nekoliko dana nakon potpisivanja Sporazuma Cvetković-Maček?

a) Krimski rat
b) Prvi svjetski rat
c) Drugi svjetski rat

246. Ban Banovine Hrvatske bio je:
a) Dragutin Khuen-Hedervary
b) Ivan Šubašić
c) Vladko Maček

247. Crvenom oboji Savsku, a plavom Primorsku banovinu. Koja banovina je obojena crno?

248. Žutom oboji područja koja je Italija dobila Rapalskim ugovorom.

249. Slovom A označen je poluotok

249. Koji otok je označen brojem

1 -

2 -

3 -

250. Na crtu napiši ime grada kojeg je Italija dobila Rapalskim ugovorom.

251. Zaokruži ime grada koji je pripao Italiji Rimskim sporazumom.

252. Podcrtaj glavni grad Jugoslavije.

253. Vodoravnim crtama označena je banovina.

254. Na slijepom zemljovidu s desne strane prikazana je nekadašnja država koja se raspala poslije Prvog svjetskog rata, a to je

255. Nova država nastala raspadom A-U koja je na slijepom zemljovidu označena ciglama nazvana je

256. Austriju oboji žutom, Državu SHS crvenom, a Mađarsku zelenom.

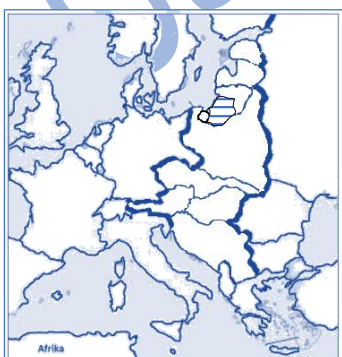
257. Jadransko more oboji plavom, u Srbiju upiši SR, a u Crnu Goru CG.

258. U pravokutnik upiši ime države kojoj je pripao taj dio nekadašnje A-U.

259. Pored odgovarajućih kružića upiši Beč, Beograd, Budimpešta, Rijeka, Trst, Zadar i Zagreb.

260. Kojoj državi je pripao Južni Tirol (označen vodoravnim crtama)?

261. U dio nekadašnje Austro-Ugarske koji je pripao Poljskoj upiši riječ POLJSKA.

262. U novonastale države upiši njihova imena

Austrija

Čehoslovačka

Estonija

Finska

Kraljevstvo SHS

Latvija

Litva

Mađarska

Poljska

263. Kraljevinu Italiju (uključujući Sardiniju i Siciliju) oboji smeđom bojom, Republiku Tursku zelenom, Bugarsku žutom, Rumunjsku plavom, a Gdanjsk (Danzing) crvenom.

264. U Sovjetsku Rusiju upiši CRVENA OPASNOST, a u Poljsku riječ OBNOVLJENA.

265. Kojoj državi je pripalo područje Istočne Pruske označeno vodoravnim crtama?